

תפילה שיש עימה טענה

קין: "ויאמר קין אל ה': גדול עווני מנשוא. הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר, והייתי נע ונד והיה כל מצאי יהרגני".

"גדול עווני מנשוא" - "בתמיה. אתה טוען עליונים ותחתונים, ועווני א"א לך לטעון?!"
 "והיה כל מצאי יהרגני" - "...ועכשיו בשביל עוון זה, לא יראו ממני החיות ויהרגוני מיד..." (רש"י)

אברהם אבינו על סדום: "חלילה לך מעשות כדבר הזה, להמית צדיק עם רשע והיה כצדיק כרשע, חלילה לך השופט כל הארץ לא יעשה משפט".

"לכאורה הפצרת אברהם-אבינו ע"ה להציל את סדום, היה על מגן ח"ו, ... ואפשר שפעל להצלת לוט בגזירתו 'חלילה להמית צדיק עם רשע' " (רבי שמחה בונם מפשיסחא)

אברהם אבינו מתפלל לבן: "שכרך הרבה מאד, ... הן לי לא נתתה זרע..."
 "הן לי לא נתתה זרע" - "ומה תועלת בכל אשר תתן לך" (רש"י)

אבימלך "ה...ה', הגוי גם צדיק תהרוג. הלא הוא אמר לי אחותי היא... בתם לבבי ... עשיתי זאת"
 "אמר לו: זה דין משפט אמת להרגני במה שלא ידעתי...?!" (פרקי דברי אליעזר כ"ו)

אברהם מתפלל על אבימלך וביתו: "עמד אברהם והיה מתפלל לפני הקב"ה ואומר: ריבון כל העולמים, אדם בראת לפריה ולרביה ואבימלך וביתו יפרו וירבו..." (פרקי דברי אליעזר כ"ו)

על שרה: "ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא ונקתה ונזרעה זרע" (במדבר ה) "זו שנכנסה לביתו של פרעה ולביתו של אבימלך ויצאה טהורה - אינו דין שתפקד" (בר"ר פנ"ג סו)

אברהם אבינו בעקידה: "אמר אבינו אברהם לפני הקב"ה: ריבון העולמים גלוי וידוע היה לפניך שבשעה שאמרת לי קח את בנך את יחידך שהיה בליבי מה להשיבך, היה בליבי לומר לך אתמול אמרת לי כי ביצחק יקרא לך זרע ועכשיו אתה אומר לי קח את בנך. אלא כשם שהיה בליבי להשיבך וכבשתי את יצרי ולא השיבתך, כך בשעה שהיו בניו של יצחק באין לידי עבירות ומעשים רעים..." (פסיקתא דרב כהנא, כ"ג)

לאה אמנו: "...שדנה לאה דין בעצמה. אם זה זכר לא תהא רחל אחותי כאחת השפחות, והתפללה עליו..." (רש"י)

יעקב אבינו: "הצילני נא מיד אחי מיד עשיו, כי ירא אנוכי אותו פן יבוא והכני אם על בניס, ואתה אמרת היטיב איטיב עמך, ושמתי את זרעך כחול היס אשר לא יספר מרוב"
"אמר: יודע אני שזרעו של אברהם על שחוטאים לפניך אתה מביא פורעניות, אבל אתה ברכתם כחול, ומה חול זה אדם עושה גומא מבערב... והוא נתמלא ושוה - אף זרעו של אברהם, אם תבאנה עליהם פרעניות על חטאים, אתה ממלא חסרונם ברחמים למען לא יחסרו מכמות שהיו. ועכשיו, אם עשיו בא והורגני ואת בני, **נמצאת הבטחה בטלה** ונמצא שם שמים מתחללי" (מדרש הגדול)
"פן יבוא והכני אם על בניס" - "ואתה אמרת לא תקח האם על הבנים" (בראשית רבה, עה-עו)
"פן יבוא והכני אם על בניס" - ואתה אמרת ושור או שה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד"

משה רבינו: "ר' חנינא בר פפא אמר: אותו היום עשרים ואחד בניסין היה. אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבש"ע, מי שעתיד לומר שירה על היס ביום זה - **ילקה ביום זה**?!
 ר' אחא בר חנינא אמר: אותו היום ששה-בסיוון היה. אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה:
 רבש"ע, מי שעתיד לקבל תורה מהר סיני ביום זה - ילקה ביום זה?! (סוטה י"ב:)

משה רבינו: **"למה יאמרו מצרים** לאמור ברעה הוציאם להרוג אותם בהריס, ולכלותם מעל פני האדמה..."

"כשהיו ישראל במדבר וסרחו במעשיהם, אמר הקב"ה למשה: זעתה הניחה לי ויחר אפי במ ואכלם... אמר משה לפני הקב"ה... חזר משה הצדיק ועמד בתפילה לפני המקום ואמר לפניו: רבש"ע, צדיק וחסיד אתה, וכל מעשיך באמונה, **וכי בשביל ג' אלפים שעבדו לעגל בלבב שלם ימותו ת"ר אלף מבני כ"י שנה ולמעלה מלבד בני...** עד שאין לדבר סוף. מיד נתגלגלו רחמיו של הקב"ה ונתרצה להם" (תנא דבי אליהו פרק ד)

"ודי זהב - הוכיחן על העגל שעשו **בשביל רוב זהב שהיה להם** שנאמר וכסף הרביתי להם וזהב עשו לבעלי" (רש"י)

הטמאים בפסח ראשון: "למה נגרע... עמדו ואשמעה". טענת "למה נגרע" זה כח עצום שאפשר בזה לפעול גדולות ונצורות, אך **צריך להכניס זאת בתפילה**. ולכן כשבאו בניי בטענת "למה נגרע" אמר להם משה רבינו "עמדו" - ואין עמידה אלא תפילה, ובאופן כזה בטוח הוא שיהא "ואשמעה" שיתקבל התפילות. (ר' צדוק הכהן מלובלין)

משה לאחר חטא המרגלים: "...ואמרו הגויים אשר שמעו את שימעך לאמור: מבלתי יכולת ה' להביא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע להם וישחטם במדבר"

משה על מרים: "אל נא רפא נא לח" וזאת לאחר ש"אמר... אינו דין שתהא אחותי בצרה ואני ברווחה..." (ילקוט שמעוני בחעלותך תשמ"א)

פנחס: "ויעמד פנחס ויפלל ותעצר המגפה" "ויפלל – עשה דין, כמו עוון פלילי" "ואמר רבי אלעזר: ויתפלל לא נאמר אלא ויפלל - מלמד שעשה פלילות עם קונו. בא וחבטן לפני המקום. אמר לפניו: רבש"ע, על אלו יפלו עשרים וארבעה אלף מישראל..." (סנהדרין מ"ד. פב:)

משה ואהרן: "ויאמרו א-ל אלוקי הרוחות לכל בשר, האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף"

יהושע ובני ישראל: "א"ר אלעזר: ג' מזבחות בנה (אברהם אבינו). אחד לבשורת א"י, ואחד לקנינה, ואחד שלא יפלו בניו בעי הה"ד (יהושע ז') "ויקרע יהושע שמלותיו, ויפול על פניו ארצה לפני ארון ה' עד הערב, הוא וזקני ישראל, ויעלו עפר על ראשם".
אמר רבי אלעזר בן שמוע: התחילו מזכירים זכותו של אברהם אבינו שנאמר ואנכי עפר ואפר. **כלום בנה אברהם מזבח בעי** אלא שלא יפלו בניו בעי" (בר"ר לט)

גדעון: "בי אדוני, ויש ה' עימנו, ולמה מצאתנו כל זאת, ואיה כל נפלאותיו אשר ספרו לנו אבותינו לאמור **הלא ממצרים העלנו ה' ועתה נטשנו ה'** ויתנו בכף מדין".
"פסח היה. אמר לו: אמש הקרני אבא את ההלל ושמעתיו שהיה אומר בצאת ישראל ממצרים ועתה נטשנו. **אם צדיקים היו אבותינו יעשה לנו בזכותם, ואם רשעים היו כשם שעשה להם נפלאותיו חנם כן יעשה לנו ואיה כל נפלאותיו**" (רש"י)
על כך השיבו ה' "לך בכוחך זה, והושעת את ישראל מכף מדין..."
"ושפטו את העם משפט צדק - שיהיו מטים את העם לכף צדק.
אמר רבי יהודה ברבי שלום: שיהיו מטיין ומלמדים עליהם זכות לפני הקב"ה.
ממי אתה למד? מגדעון בן יואש, שבימיו היו ישראל בצרה, והיה הקב"ה מבקש אדם שילמד עליהם זכות, ולא היה מוצא, שהיה הדור דל במצוות ובמעשים. כיוון שמצא זכות בגדעון, שילמד עליהם זכות - מיד נגלה עליו המלאך, שנאמר ויבא אליו מלאך ה' ויאמר לו לך בכוחך זה בכח **זכות שלמדת על בני**" (תנחומא שופטים ד)

יפתח: "וידבר יפתח את כל דבריו לפני ה' "
"נעשה מליץ יושר לישראל ואמר "לפני ה': מה אני, בשר ודם, שגירשו אותי וביישו אותי כל כך הרבה, - בכל זאת כאשר באו אלי בצר להם, **עברתי על מדותי והלכתי עמם להושיעם.**
על אחת כמה וכמה, אתה מלך חי וקיים, מקור הרחמים, - **גלגל רחמיך על מדותיך והושע להם בעת צרתם**" (באר משה)

חנה: "וחנה היא מדברת על ליבה - אמר רבי אלעזר משום רבי יוסי בן זימרא: על עסקי ליבה. אמרה לפניו: ריבונו של עולם, כל מה שבראת באשה לא בראת דבר אחד לבטלה. עיניים לראות, ואוזניים לשמוע, חוטם להריח, פה לדבר, ידיים לעשות בהם מלאכה, רגליים להלך בהן, דדים להניק בהן.
דדין הללו שנתת על לבי למה? לא להניק בהן? ! תן לי בן ואניק בהן" (ברכות לא:)

אליהו: "מי שענה לאליהו בהר הכרמל" - שטען ואמר **אתה הסיבות ליבם אחורנית**, וקיבלת טענותיו ולכן בקשותינו הוא יעננו" (האדמו"ר מצאנו שליטי"א)

חזקיהו: "ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה'" (ישעיהו לח') מאי קיר? ... ר' לוי אמר: על עסקי הקיר. אמר לפניו: רבש"ע ומה שונמית זו שלא עשתה אלא קיר אחת קטנה **החיית את בנה**, - אבי אבא שחפה את ההיכל כולו בכסף ובזהב **על אחת כמה וכמה**" (ברכות י:).

אבותינו הקדושים: "בשעה שחרב ביהמ"ק בא אברהם לפני הקב"ה בוכה... באה תורה להעיד בהם. אמר לה אברהם: בתי, באת להעיד בהם בישראל שעברו על מצוותיך, ואין לך בושת פנים מפניי!! זכרי יום שהחזירך הקב"ה על כל אומה ולשון ולא רצו לקבלך, עד שבאו בני להר סיני וקיבלו אותך וכיבדוך. - ועכשו את באה להעיד בהם ביום צרתם?!... פתח אברהם לפני הקב"ה ואמר: רבש"ע, למאה שנה נתת לי בן, וכשעמד על דעתו והיה בחור בן שלושים ושבע שנים אמרת לי "העלהו עולה לפניי" ונעשתי עליו כאכזרי ולא רחמתי עליו, **אלא אני בעצמי כפיתי אותו - ולא תזכור לי זאת ולא תרחם על בני!!** פתח יצחק ואמר: רבש"ע כשאמר לי אבא "אלוקים יראה לו השה לעלה בניי" לא עיכבתי על דבריך, ונעקדתי ברצון לבי על גבי המזבח, ופשטתי את צוארי תחת הסכין, ולא תזכור לי זאת ולא תרחם על בני!!

פתח יעקב ואמר: רבש"ע, ... פגע בי עשיו הרשע ובקש להרוג בני, ומסרתי עצמי למיתה עליהם. ועכשו נמסרו ביד אויביהם כצאן לטבח... ולא תזכור לי זאת ולא תרחם על בני!! ... ועוד אמר משה לפניו: רבש"ע: **כתבת בתורתך "ישור או שה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד"**, והלא כבר הרגו בנים ואימותיהם כמה וכמה. ואתה שותק... אותה שעה קפצה רחל אמנו לפני הקב"ה ואמרה: רבש"ע, גלוי לפניך שיעקב אהבני אהבה יתרה ועבד בשבילי שבע שנים, וכשהגיע זמן נשואי לבעלי ייעץ אבי להחליפני באחותי, ולא קנאתי אחותי ולא הוצאתיה לחרפה. ומה אם אני, שאני בשר ודם עפר ואפר, לא קנאתי בצרה שלי - אתה מלך חי וקיים ורחמן, מפני מה קנאת בעבודה זרה שאין בה ממש והגלית את בני!! (פתיחה לאיכה רבה)

מלאכי השרת: "והקרוב אליו, כרשנא שתר אדמתה תרשיש..."

כרשנא - אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבש"ע, כלום הקריבו לפניך פרים בני שנה כדרך שהקריבו ישראל לפניך!!
 שתר - כלום הקריבו לפניך שני תורין!!
 אדמתא - כלום בנו לפניך מזבח אדמה!!
 תרשיש - כלום שימשו לפניך בבגדי כהונה דכתיב בהו תרשיש ושהם וישפה!!
 מרס - כלום מירסו בדם לפניך!!
 מרסנא - כלום מירסו במנחות לפניך!!
 ממוכן - כלום הכינו שולחן לפניך!! (מגילה י"ב: ובתרגום כתוב שישראל אמרו כן בתפילה)
 תחילה אמרו ישראל כן בתפילה, ומכוח זאת התפילה נתעוררו מלאכי מעלה והזכירו לפני הקב"ה כן (אמרי הצבי ב"ק נ.)

בנימין הצדיק: "שאמרו עליו על בנימין הצדיק שהיה ממונה על קופה של צדקה. פעם אחת באה אשה לפניו בשני בצורת, אמרה לו רבי פרנסני, אמר לה העבודה שאין בקופה של צדקה כלום. אמרה לו רבי אם אין אתה מפרנסני הרי אשה ושבעה בניה מונים. עמד ופרנסה משלו. לימים חלה ונטה למות.

אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבש"ע, **אתה אמרת** כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא, **ובנימין הצדיק שהחיה אישה ושבעת בניה ימות בשנים מועטות הללו!** מיד קרעו לו גזר דינו... הוסיפו לו עשרים ושתיים שנה על שנותיו" (ב"ב יא. הרב מפנוביץ' והחזו"א)

בנו של רבי יוסי: "אמר רבי אלעזר לחבריא: בואו ונגמול חסד של אמת עם... **רבי יוסי דפקיעין,** שהרי הסתלק מן העולם הזה... הלכו לביתו של רבי יוסי דפקיעין... בן קטן היה לו לרבי יוסי... רק הוא לבדו עמד ליד המיטה ובכה.

פתח הילד את פיו ואמר: בורא עולם, כתוב בתורה "כי יקרא קן ציפור לפניך בדרך שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך". אדון העולם, **קיים את דברי התורה.** שני ילדים נולדו לאבי ואמי - אני ואחותי הקטנה. אותנו היה לך לקחת ולקיים את דברי התורה... הרי אמי כבר נפטרה... והנה עתה נפטר גם אבי... כיצד איפוא יתקיים דין תורה?!

...עודם יושבים וממתנינים, שמעו קול: אשריך רבי יוסי, שדבריו של הטלה הרך שהשארית ודמעותיו עלו עד כסא הכבוד ופעלו את פעולתם. בשמים דנו שוב את דינך... ועשרים ושתיים שנה הוסיפו לך על שנות חייך, כדי שתספיק ללמד את התורה לגדי התמים הזה, החביב לפני הקב"ה. ... אמרו החבריא: אשריך רבי יוסי וברוך ה' **שעשה לך נס בזכות דבוריו אלה של בנך הקטן. ידע הילד להתפלל בדברים נחמדים...**

... אמר להם רבי יוסי... נשבע אני לפניכם חבריא, בשעה שפתח בני את פיו ואמר את הפסוק "כי יקרא קן ציפור לפניך" **וטען את טענתו הנזכרת לעיל, הזדעזעו כל הספסלים בישיבה של מעלה,** וכולם קמו לבקש עלי רחמים מלפני הקב"ה. הקב"ה נתמלא עלי רחמים... והוסיף לי עוד עשרים ושתיים שנות חיים" (תרגום הזוה"ק)

רבי חנינא בן דוסא: "תנו רבנן: מעשה בבתו של נחוניא חופר שיחין שנפלה לבור גדול. באו והודיעו את רבי חנינא בן דוסא. שעה ראשונה אמר להם שלום שניה אמר להם שלום שלישית אמר להם עלתה. אמרו לה מי העלך, אמרה להם זכר של רחלים נודמן לי וזקן אחד מנהיגו. אמרו לו נביא אתה, אמר להם לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי אלא כך **אמרתי דבר שאותו צדיק מצטער בו יכשל בו זרעו.**

אמר רבי אחא: אף על פי כן מת בנו בצמא, שנאמר וסביביו נשערה מאד, מלמד שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם סביביו אפילו כחוט השערה" (ב"ק נ.). ולרבינו נראה לפרש **אמרתי כלומר השמעתי דבר זה לפני הקדוש ברוך הוא והם דבר שנצטער וכי,** והסכים הקדוש ברוך הוא לדברי שכן דרכו של הקדוש ברוך הוא שמסכים לסברת הצדיקים שבדור. וכשמת בנו בצמא כבר מת רבי חנינא.

וכן מצינו בחגיגה, שלא היו אומרים דבר במתיבתא דרקיעא בשם רבי מאיר מפני שלמד מאחר עד שאמר רבי אבהו לאליהו ומאי איכפת ליה אגוז מצא בירר את האוכל וזרק את הפסולת והסכים הקדוש ברוך הוא לדעתו ואמרו מכאן ואילך דבר בשם רבי מאיר" (שיטה מקובצת)

רבה בר שילא: "אשכחיה רבה בר שילא לאליהו, אמר ליה: מאי קא עביד הקדוש ברוך הוא?
 אמר ליה: קאמר שמעתא מפומייהו דכולהו רבנן ומפומיה דרבי מאיר לא קאמר.
 אמר ליה: אמאי משום דקא גמר שמעתא מפומיה דאחר. אמר ליה: **אמאי רבי מאיר**
רמון מצא תוכו אכל קליפתו זרק. אמר ליה: השתא קאמר מאיר בני אומר... " (חגיגה טו):

הכלה: "מעשה באדם אחד... והיתה לו בת אחת... ונשאת שלוש פעמים לשלושה בני אדם, ובכל
 לילה ראשונה של נישואיה למחרת מוצאים בעלה מת".
 לימים נתחייב אביה לתת לאורחו כל שיבקש והלה בקש לשאת את ביתו. לחתונה הגיע עני...
 לאחר המשתה אותו עני קרא לחתן, הביאו לחדר, אמר לו: בני אני שלוחו של מקום ובאתי הנה
 לקחת את נפשך... אמר לו המתן לי עד שאלך ואקח רשות מאשתי... הלך לחדר...
 אמר לה... בא עתי ללכת בדרך כל הארץ כי המלאך בא והגיד לי שבא לבקש את נפשי.
 אמרה לו: לא תלך אלא תשב הנה, ואני אלך לו ואדברה עמו.
 הלכה ומצאה אותו... אמרה לו: לא ימות עתה. כתוב בתורה "כי יקח איש אישה חדשה לא יצא
 בצבא ולא יעבור עליו לכל דבר נקי יהיה לביתו שנה אחת ושמח את אשתו אשר לקח **והקב"ה**
אמת ותורתו אמת, ואם תקח את נפשו תעשה התורה פלסתר. אם תקבל דברי מוטב ואם לאו
 תבוא עמי לבית דין הגדול. מיד גער הקב"ה במלאך והלך..." (תנחומא, האזינו ח)

רבי חנינא בן חכניאי: "רבי חנינא בן חכניאי ורשב"י הלכו ללמוד תורה אצל ר"ע בב"ב. שהו שם
 יג' שנה. רשב"י הוה משלח וידע מה בגו ביתיה. רבי חנינא לא הוה משלח וידע מה בגו ביתיה,
 עד שנכנסה לביתו נכנס אחריה פתאום לא הספיקה אשתו לראותו עד שיצתה נשמתה.
אמר לפני: רבש"ע: עניה זו, זו שכרה לאחר יג' שנה שהמתינה לי, באותה שעה חזרה
 נשמתה לגופה..." (ויק"ר כא ז)

ר' תנחום: "ביומוי דר' תנחום הוה צריכין ישראל למטרא. אתון לגביה, א"ל: רבי גזור תעניתא
 וגזור תעניתא. יומא קרמאי יום תניין יום תלותאי – ולא איתא מטרא. עאל ודרש להון, א"ל:
 בני התמלאו רחמים אלו על אלו והקב"ה מרחם עליכם, וכשהם מחלקים צדקה לעניים, ראו
 איש נותן מעות לגרושתו... שלח בתריה ואייתה לגו ציבורא.
 א"ל: מה היא לן זו, א"ל: גרושתי היא. א"ל: מפני מה נתת לה מעות. א"ל: ראיתי אותה בצרה
 גדולה ונתמלאתי עליה רחמים.
 הגביה ר' תנחומא פניו למעלה ואמר: רבון העולמים, ומה אם זה שאין לנו עליו מזונות וראה
אותה בצרה ונתמלא עליה רחמים – אתה שכתוב הן רחום וחנון ואנו בניך בחוניך בני אברהם
 יצחק ויעקב עאכ"ו שתמלא עלינו רחמים. **מיד ירדו גשמים ונתרווח העולם**" (ילקוט שמעוני תהילים
 קמ"ה)

תפילתנו: "הבט משמים וראה, כי היינו לעג וקלס בגויים, נחשבנו כצאן לטבח יובל לחרוג ולאבד
 ולמכה ולחרפה, - ובכל זאת שמך לא שכחנו, נא אל תשכחנו" (תפילת תחנון)

"ומי שיכול זאת למצוא נקודה טובה אמילו במושעי ישראל, הוא יכול להיות חזן ולהתפלל לפני
העמוד... עיקר התפילה הוא רק עייז עייז חטוב שמצאין..." (ליקוטי חלכות לר"י מברסלב הל' א א ט)